

Autorijden geeft jongeren met beperking vrijheid

EILISABETH POST

Instructrice Maaike van Buuren uit Hurdegaryp geeft ook autorijden aan jongeren met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking.

Klaas (18) uit Rijptjerk heeft pdnos. En hij is faalangstig, maar autorijden kan hij als geen ander. Dat had Maaike van Buuren (35) al na een paar lessen door. „Hij reageert uitstekend in het verkeer. De situaties schat hij goed in en hij weet hoe hij met de auto om moet gaan. Echt, hij is een hele goede leerling.“

Van Buuren is sinds zeven jaar met haar autorijsschool gevestigd in Hurdegaryp. Ze volgde ooit een opleiding sociaal pedagogisch werk, maar moest daar vanwege gezondheidsproblemen mee stoppen. Ze trouwde, kreeg drie dochters en besloot op een goede dag dat ze rijinstructrice wilde worden. Al gauw kreeg ze leerlingen met wie collega's geen raad wisten.

Inmiddels heeft ze zes auto's die de naam van haar rijsschool voeren. Zezelf heeft zich gespecialiseerd in het geven van rijlessen aan mensen met een beperking. „Als het kan, moet iedereen toch de vrijheid kunnen proeven van het besturen van een eigen auto.“

„Tja, je moet wel over oneindig veel geduld beschikken en om de rijsschool rendabel te houden, moet ik ook wel lesgeven aan 'normale' mensen“, zegt ze. „Het leukste zijn toch mijn bijzondere

tisch rijden“, zegt ze bemoedigend.

Ze neemt tijdens de les stap voor stap de onderdelen door die tijdens de test aan de orde kunnen komen. „En zo meteen zo hard remmen als je kunt. Ja, dat is omdat ze je reactievermogen willen testen.“ Klaas trapt de eerste keer de rem te voorzichtig in. „Die remoproef kan veel harder. Geen woon al je kracht eruit gooien. Trap dat pedaal maar zo diep in alsje kunt.“ De derde keert hangen Van Buuren en de passagier op de achterbank in de gordels als de auto ineens stil staat. „Ja, zo moet dat. Geweldig.“ Klaas lacht, terwijl hij de versnelling weer in de eerste zet, goed in zijn spiegels kijkt, over de schouder de dode hoek controleert en weg rijdt.

Klaas heeft op de zogenoemde eigen verklaring eerlijk ingevuld dat hij medicijnen slukt. Iedere autorijshoolhouder moet de leerling die verklaring voorleggen. Maar het is aan de leerling of hij die naar waarheid invult, zegt Van Buuren. Ze weet ook dat niet iedereen dat doet.

Willem uit Hurdegaryp heeft moeite zich te concentreren. Hij heeft ASS (Autisme Spectrum Stoornissen), maar kiest er bewust voor dat niet te meiden. Hij wil het rijbewijs dolgraag halen. „Dan ben ik vrij om te gaan en staan waar ik wil.“ Willem (20) krijgt al anderhalf jaar les van Van Buuren. Zijn grootste valkuil in het verkeer is dat hij niet altijd op de weg let. Hij rijdt in een automaat, omdat hij

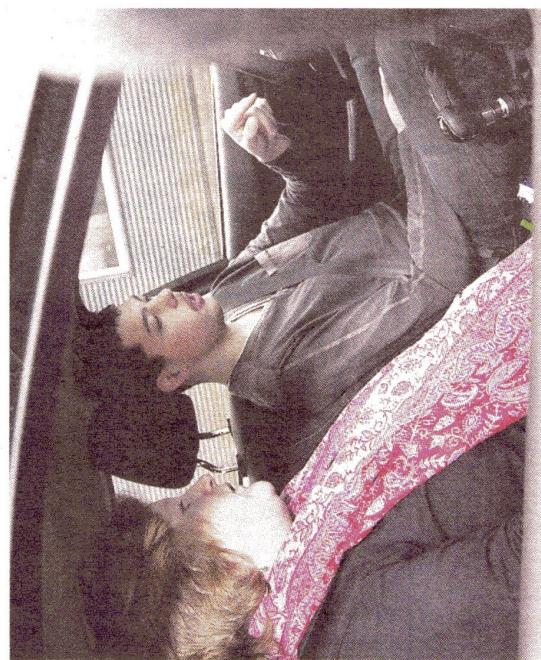
niet te veel tegelijk kan verwerken. Op de kruising Voorstreekewal in Leeuwarden trapt Van Buuren op de rem. De leerling was afgelied door een man op de stoep die met hekjes sjouwt. Even verderop grijpt ze weer in. Willems wordt afgesneden door een fietsster, maar rijdt ook vlak langs geparkeerde auto's. Hij rijdt het rondje nog eens. „Beter, parkeer de auto maar even, dan nemen we even een time-out.“ Van Buuren en Willems nemen rustig door wat er fout ging. „Ik moet beter opletten“, beaamt hij.

Toch stuurt Willems even later de auto bijna de rechterberm in. Zijn aandacht is bij een voertuig dat aan de linkerkant van de weg staat geparkeerd. „Hé, die auto rookt nogal“, constateert Willems. „Wat doe je nou? Je zou je aan-

moeten volgen. „Er is hoop, angst en veel frustratie. Het is eigenlijk een straf voor de mensen die worden goedgekeurd, omdat ze na drie jaar weer door deze molen moeten gaan.“ Spectrum Nederland, de belangengroep voor autismen, wil dat minister Melanie Schultz van Verkeer het beleid herziet.

(De namen van de jongeren in dit verhaal zijn op hun verzoek gefingeerd.)

> www.rijles-en-rijbewijs.nl/#actie

Maaike van Buuren en cursist Leroy de Goyer (19) uit Hurdegaryp, die over twee weken rijexamen doet. Hij is een van de 'gewone' klanten.
Foto LC/TIFFANY PETERS

■ ■ ■ ■ ■

'Zo meteen zo hard remmen als je kunt'

lesklanten. Aan Klaas merkt je bijvoorbeeld niet dat hij een beetje anders is', zegt Van Buuren eerlijk. Maar omdat de leerling een bepaald medicijn slukt, moet hij binnenkort een rijtest doen. Als een deskundige van het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) bepaalt dat Klaas geschikt is, kan hij verder lessen en het examen aanvragen.

„Ik vind het niet leuk, maar we zien wel wat het wordt“, zegt Klaas. Het doet hem ogenschijnlijk niets, maar Van Buuren kent haar leerling. „Dat gaat helemaal goed komen. Je kunt fantas-

voordat het examen wordt afgeno-men, moet een kandidaat van het CBR een zogenoemde eigen verklaring invullen. Daarop moet ook worden aangegeven of iemand al dan niet medicijnen gebruikt. Omdat Klaas medicatie slukt, moet hij worden gekoerd door een arts van het CBR. Ook moet hij een rijtest doen. Indien hij het examen haalt, moet hij zich eens in de drie jaar melden bij het CBR om zich te laten keuren door een psychiater. Dat kost hem €300 per keer.

Maaike van Buuren heeft jaartijks zo'n twintig lessers die dat traject